

Links Argentinië vergeeft Videla niet

DOOR INEKE HOLTWIJK, de Volkskrant March 26, 2001

Tienduizenden Argentijnen hebben dit weekeinde overal in het hele land geprotesteerd tegen de militaire coup van vijftwintig jaar geleden. Meer dan honderd burgerorganisaties hadden marsen en acties georganiseerd. De voetbalbond had zelfs alle voetbalwedstrijden afgelast ter herdenking van de coup, die het begin markeerde van de donkerste periode uit de recente geschiedenis van Argentinië.

Zaterdagavond marcheerden circa dertigduizend mensen met spandoeken en trommels naar het Plaza de Mayo, adres van het roze presidentieel paleis en sinds de dictatuur ook de plek waar de Dwaze Moeders iedere donderdag hun rondjes lopen. De afgelopen tien jaar is zelden zo'n menigte op de been geweest, aldus Clarin, Argentiniës grootste krant.

Volgens een onlangs gehouden enquête weet tweederde van de jongeren tussen 13 en 25 niet wat er een kwart eeuw geleden in Argentinië is gebeurd. Niettemin liepen er zaterdag veel jongeren mee, inclusief groepen punkers. Er waren ook opvallend veel gezinnen met jonge kinderen, die niet politiek actief zijn en nooit aan demonstraties meedoen. 'Dit is een belangrijke dag voor de democratie. Door hier te zijn, maken we duidelijk dat wij nooit meer zo'n dictatuur willen', aldus Fernando Mantavano (33), een econoom die met zijn twee kleine kinderen en een vlaggetje zaterdag naar het plein was gekomen.

De kern van de mars werd gevormd door linkse organisaties, vakbonden en beroepsgroepen. Van de Vereniging van Acteurs tot de werknemers van de Nationale Bibliotheek, van het Midden- en Klein Bedrijf tot de Orde van Advocaten marcheerden onder spandoeken. Velen droegen foto's mee van vermoorde en vermiste leden.

Soms leek de optocht een déjà vu van de jaren zeventig: rode vlaggen, sommige met hamer en sikkel, een meegedragen portret van Mao en natuurlijk veel shirts met Che Guevara. De opmerkelijkste verschijning was die van de Monteneros, de voormalige linkse stadsguerrillero's die grotendeels werden uitgeroeid tijdens de 'vuile oorlog'. Ze kondigden zich met een gigantisch spandoek aan. Het was hun eerste publieke verschijning na jaren een ondergronds bestaan te hebben geleid.

De meest gehoorde leuzen waren: ni olvido, ni perdon (we vergeten en vergeven niet) en no a la impunidad (geen straffeloosheid). Er waren ook veel leuzen tegen de president en zijn net benoemde 'superminister' Domingo Cavallo, die de economische crisis waarin het land verkeert, moet bezweren.

President Fernando de la Rúa, die een centrum-linkse regering leidt en ten tijde van de coup een senator was, deed niet aan de herdenkingen mee. Hij kwam met een schriftelijke verklaring waarin hij opnieuw zijn afschuw uitsprak over de coup die 'pijn, dood en nationale verdeeldheid' had gebracht. Hij riep de Argentijnen ook op tot eendracht.

Twee dozijn aanhangers van Videla zongen zaterdagochtend bij de ex-dictator op de stoep het volkslied. Videla heeft huisarrest vanwege zijn rol bij de diefstal van baby's. Volgens getuigen bedankte Videla zijn fans vanaf het balkon voor hun ode.